

สังคมกรรม

ความหมาย

สังคมกรรม (socialization) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลโดยเฉพาะเมื่อยังอยู่ในวัยเด็ก ได้รับการอบรมดูแลให้เจริญเติบโตเป็นบุคคลซึ่งสามารถเรียนรู้เพื่อเข้ากับบุคคลอื่นๆ ได้ในสังคม กล่าวคือ มีลักษณะและพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสังคม คำว่า *สังคมกรรม* หรือบางทีเรียกว่า *สังคมประภิด* หรือ *การขัดเกลาทางสังคม* หรือ *การหล่อหลอมทางสังคม* มีความหมายคลุมถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า child rearing หรือ child upbringing หรือ child raising ซึ่งจะเน้นในด้านวิธีการซึ่งจะมีทั้งการให้การศึกษาและการฝึกอบรม

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับสังคมกรรม

ในทฤษฎีและการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ จะพบว่ามีความคิดเห็นสำคัญที่แตกต่างกันในเรื่องกระบวนการสังคมกรรมอยู่สามอย่างด้วยกัน (Goslin, 1973) คือ *แนวคิดที่หนึ่ง* จะมองสังคมกรรมว่าเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมซึ่งในแต่ละช่วงรุ่นของบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดสู่กัน ขณะที่ *แนวคิดที่สอง* จะมองสังคมกรรมว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้ที่จะรู้จักควบคุมสิ่งเร้า และ *แนวคิดที่สาม* มองสังคมกรรมว่าเป็นกระบวนการฝึกอบรมบทบาทหรือฝึกเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคม และในแต่ละแนวคิดจะมีการ

เน้นกลุ่มของปัจจัยต่างๆ โดยมีข้อสันนิษฐานว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลอย่างเห็นได้ชัดเจนต่อการถ่ายทอดหรือฝึกอบรม และอาจมีการกล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ และวางขีดจำกัดปัจจัยต่างๆ เพื่อให้สามารถอธิบายกลไกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนี้ได้

สำหรับแนวคิดแรกที่มองสังคมกรรมว่าเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมนั้นเกิดมาจากความคิดของนักมานุษยวิทยา ที่เห็นว่าปัญหาพื้นฐานของชีวิตมนุษย์อยู่ที่การดำรงไว้และการสืบเนื่องของแบบฉบับที่มีลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมเป็นการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง กล่าวคือ การถ่ายทอดวัฒนธรรมนั้นสามารถมองเห็นได้ว่า เป็นกระบวนการอัตโนมัติของการซึมซับสิ่งต่างๆ เข้ามาในตัวบุคคลได้อย่างง่ายดาย โดยบุคคลนั้นเข้ามาอยู่กับสิ่งต่างๆ ที่รวมอยู่ในวัฒนธรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งหมดทั้งสิ้นของเด็กได้รับการกำหนดโดยวัฒนธรรม และเนื่องจากเด็กทุกแห่งในโลกจะมีเครื่องมือที่จะรับรู้มาตั้งแต่กำเนิดเหมือนกัน เด็กจึงสามารถรับแบบฉบับวัฒนธรรมต่างๆ ได้ คือ จะสามารถซึมซับวัฒนธรรมจากทุกๆ ด้านของประสบการณ์ที่ตนได้รับ โดยเฉพาะเด็กรับวัฒนธรรมเข้าไว้ในตัวโดยผ่านกระบวนการสอน การสังเกตและการเลียนแบบ การให้รางวัลและการลงโทษ อย่างไรก็ตาม วิธีการเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการที่

เด็กได้มีโอกาสสัมผัสหรือเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทั้งหมดและแบบฉบับของวัฒนธรรมนั้นๆ

ในรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้นของแนวคิดแรก ผู้ศึกษาพยายามให้กรอบแนวคิดในเรื่องกลไกที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น มีด และคณะ (Mead, 1964) มองกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมในเชิงทฤษฎีการติดต่อสื่อสารและการให้ข้อมูลการอบรมเลี้ยงดู (childrearing) ถูกมองว่าเป็นกระบวนการหนึ่งของการสื่อสารทางวัฒนธรรมสามารถถอดความออกมาเป็นสารอย่างชัดเจนหรือไม่ชัดเจนในตัวพฤติกรรมเพื่อส่งต่อให้แก่เด็กและยังมีการมองเรื่องการถ่ายทอดวัฒนธรรมนี้ในรูปแบบที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นอีก ดังตัวอย่างในงานของนักทฤษฎีด้านพัฒนาการการรู้คิดเช่นบรูเนอร์ โอลิเวอร์ กรีนฟิลด์ และคนอื่นๆ (Bruner et al. 1966) และโคลท์เบิร์ก (Kohlberg, 1966) ในแนวคิดที่ซับซ้อนนี้ จะยอมรับว่าเด็กได้รับความเชื่อทางวัฒนธรรม และการแบ่งประเภทความคิด การรับรู้ยังอยู่ภายใต้ขีดจำกัดที่วางไว้โดยลำดับของพัฒนาการการรู้คิดที่ดำเนินไปตามปกติสำหรับบุคคลทุกคน การศึกษาเรื่องการถ่ายทอดวัฒนธรรมจึงกลายเป็นการศึกษาความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ถูกถ่ายทอดให้แก่เด็กโดยผ่านการสอนและประสบการณ์สังคมกับขั้นการเจริญเติบโตทางการรู้คิดซึ่งเกิดขึ้นเป็นสากลอีกอย่างหนึ่ง

สำหรับแนวคิดที่สองที่พิจารณาว่า สังคม-กรรมเป็นเรื่องราวได้มาซึ่งความสามารถที่จะควบคุมบังคับแรงกระตุ้นหรือสิ่งเร้า ก็อาจอธิบายเพิ่มเติมได้ว่านักจิตวิทยาและนักจิตวิเคราะห์ที่เชื่อในทฤษฎีแรงขับ (drive theory) จะมองมนุษย์ว่าเกิดมาพร้อมกับแรงขับที่มีศักยภาพใน

การทำลายชีวิตทางสังคม และมองปัญหาของสังคมกรรมในแง่ที่ต้องมีการขจัดแรงกระตุ้นที่ทำลาย และช่วยให้แปลงแรงกระตุ้นเหล่านี้ให้กลับเป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์แทน ดังนั้นเด็กที่ถูกอบรมขัดเกลาด้วยกระบวนการสังคมกรรมจึงเป็นเด็กที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติทางสังคมได้ ขณะเดียวกันเด็กที่ขาดการอบรมดูแลจะเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมทำตามใจชอบและแรงกระตุ้นที่เด็กมีนี้จะนำไปให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น และสังคมได้

ตัวอย่างแนวคิดที่สอง เห็นได้จากงานของฟรอยด์ (Freud) ที่เน้นความขัดแย้งระหว่างแรงกระตุ้นทางสรีระ เช่น แรงกระตุ้นทางเพศของบุคคล กับสิ่งที่สังคมต้องการ ฟรอยด์ชี้ให้เห็นว่า ในบางครั้งการที่บุคคลต้องเก็บกดแรงกระตุ้นของตนเพื่อกระทำตามสิ่งที่สังคมต้องการมากเกินไป ก็อาจเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดอาการทางโรคประสาทได้ แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีแนวคิดของนักจิตวิทยาอื่นที่มองแตกต่างไปจากฟรอยด์ เช่น ฮาร์ทแมน (Hartmann) เป็นต้น นักจิตวิทยาผู้นี้มองตรงกันข้ามกับฟรอยด์ กล่าวคือ เขามองว่าบุคคลมีพลังแรงขับที่เป็นกลาง ซึ่งสามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ การอบรมเด็กให้เข้ากับสังคมจึงหมายถึงรวมถึงการพัฒนาเด็กให้เกิดความสามารถในการปรับตัวซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวเองและสังคม ส่วนนักจิตวิทยาด้านพฤติกรรมนิยม เช่น มิลเลอร์ และ ดอลลาร์ด (Miller & Dollard) ไวท์ดิง และ ไชลด์ (Whiting & Child) ก็ได้ให้แนวคิดที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการวิจัยด้านสังคมกรรม นั้น

ก็คือเขาเหล่านี้เห็นว่าแรงขับแต่กำเนิดหรือแรงขับปฐมภูมิของเด็กเป็นฐานสำคัญฐานแรกสำหรับการปรับตัวทางสังคมต่อมาโดยที่แรงขับปฐมภูมินี้จะทำหน้าที่เป็นแรงเสริมสำหรับการสร้างนิสัยทางสังคมและเกิดแรงขับทุติยภูมิซึ่งเป็นแรงขับที่ได้มาจากการเรียนรู้ภายหลัง ดังนั้นแรงขับปฐมภูมิจึงมีความสำคัญในการเสริมการเรียนรู้ที่เด็กจะได้มาซึ่งแบบฉบับพฤติกรรมทางสังคมในทางบวกอีกมากมาย รวมทั้งการเรียนรู้จากต้นแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมในบทบาทต่างๆ ทางสังคมด้วย สิ่งนี้นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมเน้นก็คือ ผลของการลดแรงขับเพื่อให้เป็นแรงเสริมทางสังคมนั้นจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคลและการจัดระบบของชีวิตสังคมของบุคคลด้วย

ส่วนแนวคิดสำคัญอย่างที่สอง ที่มองสังคมกรรมว่าเป็นการอบรมทางด้านบทบาทนั้นมีจุดเน้นสำคัญอยู่ที่ว่า สังคมกรรมมีเป้าหมายสำคัญเชิงสังคม เป็นกระบวนการที่ถูกวางไว้เพื่อให้ได้มาซึ่งการปฏิบัติตนของบุคคลที่สอดคล้องกับเกณฑ์และกฎระเบียบต่างๆ ของสังคม แนวคิดนี้ต่างไปจากแนวคิดของฟรอยด์ คือ จะเน้นการมองความต้องการของสังคมในด้านบวกมากกว่าในด้านลบ และไม่เห็นข้อขัดแย้งระหว่างการปฏิบัติตนตามสังคมกับความพึงพอใจของตัวบุคคลเอง ในทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทนี้ โครงสร้างทางสังคมประกอบด้วยบทบาทต่างๆ ของสถาบัน ถ้าโครงสร้างนี้จะดำเนินต่อไปได้ บุคคลในสังคมจะต้องสามารถกระทำบทบาทต่างๆ ที่สถาบันกำหนดไว้ให้ได้อย่างราบรื่น การอบรมเด็กให้เข้ากับสังคมเป็นสิ่งจำเป็น แต่ก็ไม่ใช่เป็นวิธีที่เพียงพอต่อการได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของการรักษาโครงสร้างสังคม บุคคลที่มีวุฒิภาวะ

เกือบทุกคนจะได้รับการอบรมดูแลอย่างเพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการและแรงกระตุ้นทางสังคม แต่ปัญหายังคงอยู่ว่าจะจัดการให้บุคคลต่างๆ อยู่ในฐานะที่เขาสามารถจะเป็นผู้ให้สิ่งต่างๆ ต่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร ดังนั้นจึงเกิดกระบวนการจัดหาและสรรหาบุคคลที่เหมาะสมในการทำหน้าที่และบทบาทต่างๆ ของสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ความสอดคล้องของสังคมกรรมในระยะต้นของชีวิตบุคคลกับบทบาทที่สังคมต้องการให้บุคคลกระทำในระยะหลังจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและถูกมองว่าทำให้เกิดปัญหาได้มากกว่าที่คิด ตัวอย่างเช่น การทำตนให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสังคม ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ทักท้วงเอาว่าได้มาง่าย ๆ หากเป็นสัมฤทธิ์ผลของบุคคลในการปรับลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมต่างๆ ของตนให้เข้ากับความต้องการของโครงสร้างทางสังคม ขณะที่ระบบสังคมจะต้องช่วยให้บุคคลเกิดความพอใจในความต้องการของตนอย่างเพียงพอ ตัวบุคคลเองก็จะต้องปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในบทบาททางสังคมของตน กล่าวคือความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องระหว่างสองระบบ คือ ระหว่างระบบบุคลิกภาพและระบบสังคม-วัฒนธรรม เป็นเรื่องที่สำคัญมากในการที่อาจก่อให้เกิดหรือไม่เกิดปัญหาการกระทำตามกฎระเบียบของสังคมได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการยอมรับในอิทธิพลร่วมระหว่างบุคลิกภาพและระบบสังคม แต่นักทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญ (Spiro, 1961 ; Whiting et al. 1966) จะเน้นอิทธิพลของระบบสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพ โดยเฉพาะต่อเรื่องความขงคับใจและความขัดแย้งของบุคคล

ลักษณะสำคัญของพัฒนาการที่เป็นสากลในสังคมกรรมของวัยเด็ก

ในนิยามหรือความหมายที่ให้ไว้ข้างต้นว่า สังคมกรรมเป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับการหล่อหลอมขัดเกลาและอบรมดูแลให้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่เข้ากับบุคคลอื่นๆ ได้ในสังคม ในกระบวนการนี้ บุคคลตั้งแต่วัยเด็กจะได้รับการฝึกอบรมดูแลให้พัฒนาจิตลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ที่ช่วยเตรียมให้บุคคลนั้นสามารถรับบทบาทต่างๆ ทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม เติบโตเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคม และช่วยสืบสานต่อสังคม-วัฒนธรรมให้มั่นคงต่อไปได้ สังคมกรรมในวัยเด็กจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะต่อการพัฒนาบุคคลทางด้านสังคมและการรู้จัก

การวิจัยที่กระทำในเรื่องสังคมกรรมในวัยเด็กได้แสดงให้เห็นว่ามีลักษณะของพัฒนาการที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสากล คือเกิดขึ้นในที่ทุกแห่งของโลก ลักษณะของพัฒนาการที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นสิ่งที่เด็กทุกคนในโลกในทุกวัฒนธรรมจะต้องประสบระหว่างการพัฒนาเติบโตโดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะของพัฒนาการในสังคมกรรมวัยเด็กนี้ก็คือ

๑. การตอบสนองทางสังคม (Social Responsiveness) เด็กเติบโตมีการโต้ตอบและสนใจในบุคคลและการกระทำของบุคคล เด็กไม่ได้มีชีวิตอยู่โดยลำพัง เติบโตด้วยตัวเองและไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ เว้นแต่ว่าเขาจะต้องเรียนรู้เพื่อเห็นคุณค่าของการติดต่อกับผู้อื่นเพื่อตัวของตัวเอง และเพื่อสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ ของบุคคลได้อย่างเหมาะสม

๒. ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) ความสัมพันธ์ทำหน้าที่สำคัญ ๓ อย่างในพัฒนาการทางสังคมและการรู้จักคือ *ประการที่หนึ่ง* ทำหน้าที่เป็นตัวบริบทซึ่งรองรับความสามารถพื้นฐานของเด็กที่จะเกิดขึ้น ซึ่งได้แก่ภาษา การควบคุมสิ่งกระตุ้นหรือแรงเร้า ความเข้าใจตนเองและความรู้ทางสังคม *ประการที่สอง* เป็นแหล่งที่มาของอารมณ์และการใช้ความคิด ซึ่งช่วยให้เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยและเกิดการพัฒนาทักษะเพื่อเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ ต่อสู้กับปัญหาและสามารถเข้าถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ และ*ประการที่สาม* ก็คือความสัมพันธ์อันเป็นรากฐานสำคัญสำหรับความสัมพันธ์อื่นๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังในพัฒนาการของเด็ก

๓. เหตุผลทางสังคม (Social Reasoning) เหตุผลทางสังคมจัดเป็นฐานสำคัญของพัฒนาการทางสังคม เกิดจากความเข้าใจของเด็กที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น ต่อความตั้งใจและอารมณ์ความสามารถในการเข้าใจความคิดหรือทัศนคติของบุคคลอื่น ตลอดจนการใช้ความคิดและทัศนคติต่างๆ เหล่านี้ในการชี้้นำการกระทำของตนเอง

๔. ความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility) เด็กทุกแห่งในโลกจะต้องเรียนรู้ธรรมชาติของความถูก-ความผิดและความหมายของสิ่งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในการวางแผน ปฏิบัติและการทำงานเพื่อสัมฤทธิ์ผล เด็กๆ จะต้องเรียนรู้หรือปฏิบัติตัวให้สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม กระทำตนด้วยความรับผิดชอบโดยให้ความเข้าใจต่อการกระทำของผู้อื่น มีความสามารถในการจัดการกับการกระทำของตนและการกระทำของผู้อื่น เหล่านี้นับเป็นเครื่อง

แสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่ได้รับการอบรมดูแลจากกระบวนการสังคมกรรมเป็นอย่างดี (Hartup, 1986)

ผู้ทำหน้าที่อบรมดูแลเด็กจำเป็นต้องพึงระลึกไว้เสมอว่าเป้าหมายสำคัญของสังคมกรรมในวัยเด็กก็คือการสร้างให้เกิดลักษณะสำคัญของพัฒนาการดังกล่าวไว้ข้างต้นแล้วนี้เอง เพราะลักษณะพัฒนาการทั้ง ๔ ประการนั้นจัดเป็นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่มีค่าของสังคมต่อไปได้

ครอบครัวกับภารกิจสังคมกรรม

ในบรรดาองค์กรสำคัญต่าง ๆ ของสังคมซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณค่าทางสังคม ครอบครัวเป็นองค์กรสำคัญที่สุด ครอบครัวมีอำนาจและอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก เนื่องจากสมาชิกของครอบครัวเป็นบุคคลคนแรกและเป็นผู้ให้การติดต่อทางสังคมอย่างเดิวนซึ่งเด็กมีอยู่ในวัยแรกของชีวิต ซึ่งจัดเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการสื่อสารทางสังคมต่อไปของบุคคล ปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างทารกและพ่อแม่ในระยะเริ่มต้นของชีวิตจะไดวางหรือกำหนดความคาดหวังและปฏิกิริยาโต้ตอบของเด็กที่จะมีในความสัมพันธ์เชิงสังคมในระยะต่อมา

ต่อมาจะเห็นได้ว่าความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติที่เกิดขึ้นภายในวัฒนธรรม จะถูกกรองโดยผ่านพ่อแม่และมีการเสนอต่อเด็กในลักษณะที่เป็นส่วนตัวอย่างมาก บุคลิกภาพ ทัศนคติ ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ศาสนา การศึกษา และ

เพศของพ่อแม่ล้วนมีอิทธิพลต่อวิธีการเสนอของพ่อแม่ในเรื่องค่านิยมทางวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมย่อยตลอดจนมาตรฐานของเด็กที่รับการเลี้ยงดูมีหลักฐานจากการค้นคว้าวิจัยว่ามาตรฐานซึ่งเป็นที่ต้องการและเหมาะสม ความเชื่อ และพฤติกรรมทางการสวมบทบาทที่กำหนด ให้แก่เด็กโดยครอบครัวที่มีฐานะสังคม-เศรษฐกิจต่ำและมีลักษณะแบบอิตาเลียปไดยนั้น จะแตกต่างไปจากของครอบครัวที่มีการศึกษา ฐานะสังคม-เศรษฐกิจปานกลางและมีลักษณะแบบประชาธิปไตยอย่างเห็นได้ชัดเจน

อนึ่ง วิธีการที่จะได้มาซึ่งเป้าหมายของสังคมกรรมในวัฒนธรรมแต่ละแห่ง แม้จะแตกต่างกันออกไป แต่งานบางอย่างของสังคมกรรมในวัยเด็กก็ยังพบว่าเกือบจะเป็นสากล กล่าวคือเด็กถูกคาดหวังคล้าย ๆ กันให้พัฒนาถึงเป้าหมายและการทำงานบางประการอย่างมีสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ในที่สุด อย่างไรก็ตาม พ่อแม่ในแต่ละครอบครัวอาจจะมีเทคนิควิธี หรือวิธีการพิเศษเฉพาะตัวในการช่วยเด็กของตนให้ทำงานสำคัญซึ่งมีลักษณะเป็นสากลนี้ เคลาเซน (Clausen, 1968) ได้เคยเสนอความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายหรือภารกิจของพ่อแม่กับงานสังคมกรรมที่พ่อแม่หวังให้เด็กกระทำได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้ แม้ว่ารายการที่นักจิตวิทยาท่านนี้เสนอไว้จะไม่ได้เป็นรายการที่สมบูรณ์ แต่ก็สามารถใช้เป็นตัวอย่างที่ดีได้ของเป้าหมายและภารกิจของพ่อแม่ และงานสังคมกรรมที่เด็กจะต้องทำได้อย่างประสบผลสำเร็จเพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับได้

ตาราง แสดงชนิดของงานของสังคมกรรมในวัยเด็กภายในครอบครัว

เป้าหมายหรือภารกิจของพ่อแม่	งานหรือสัมฤทธิ์ผลของเด็ก
๑. ให้การอุ้มชูดูแลด้านสุขภาพร่างกาย	- การยอมรับการดูแลของพ่อแม่ (การพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจ)
๒. การฝึกความต้องการด้านสรีระในการขับถ่าย การหย่านม และการให้อาหารแข็ง ฯลฯ	- การควบคุมการแสดงออกทางสิ่งเร้าด้านร่างกาย เช่น เรียนรู้วิธีการแสดงออกซึ่งเป็นที่ยอมรับ และเวลาที่แสดงความพอใจในความต้องการ
๓. การสอนและการฝึกภาษา ทักษะการเรียนรู้ ทักษะทางร่างกาย ทักษะการดูแลตนเองเพื่อช่วยให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัย ฯลฯ	- เรียนรู้ที่จะจดจำสิ่งของและเครื่องหมายสัญญาณ เรียนรู้ภาษา เรียนรู้ที่จะเดิน พยายามเอาชนะอุปสรรค ช่วยตัวเองได้ในการแต่งตัว รับประทานอาหาร ฯลฯ
๔. ช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับโลกที่ใกล้ตัว เช่น กับญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน ชุมชน สังคม และกับความรู้สึกของตนเอง	- พัฒนาความสามารถในการรู้คิดเกี่ยวกับสังคมของตน เรียนรู้ที่จะทำพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานการณ์
๕. ถ่ายทอดเป้าหมายทางวัฒนธรรมและค่านิยมและเร้าให้เด็กยอมรับสิ่งเหล่านี้เพื่อตัวเอง	- พัฒนาความรู้สึกผิดและถูก พัฒนาเป้าหมายและกฎเกณฑ์ในการเลือกใช้ความพยายามเพื่อได้มาในสิ่งดีที่เป็นส่วนรวม
๖. ส่งเสริมทักษะระหว่างบุคคล สิ่งเร้า และลักษณะการแสดงความรู้สึกและการปฏิบัติ โดยสัมพันธ์กับผู้อื่น	- เรียนรู้ที่จะเข้าใจความคิดของผู้อื่น มีปฏิริยาโต้ตอบอย่างเลือกสรรต่อความคาดหวังของผู้อื่น
๗. ชี้นำ แก้ไข และช่วยเด็กให้รู้จักสร้างเป้าหมายและวางแผนกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้อง	- มีสัมฤทธิ์ผลในการจัดระบบตนเองและมีเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติของตน

แหล่งที่มา : Clausen. J. Perspectives on Childhood Socialization," In J.A. Socialization & Society. P. 141. Boston : Little, 1968.

ภารกิจหรืองานสังคมกรรมดังเสนอไว้ในตารางข้างต้น อาจมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกครอบครัวจะต้องกระทำอยู่แล้ว แต่ถ้าพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบในแต่ละเป้าหมายและภารกิจตลอดจนงานที่เด็กถูกคาดหวังให้ต้องกระทำอย่างมีสัมฤทธิ์ผลแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าไม่ใช่

เป็นงานที่กระทำได้ง่าย หากในแต่ละงานของภารกิจสังคมกรรม ผู้กระทำบทบาทหน้าที่ในการขัดเกลาอบรมเด็กจะต้องปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเอาใจใส่สนใจและอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งด้วยการกระทำที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก และการรู้จักใช้เทคนิค วิธีที่เหมาะสม สัมฤทธิ์ผล

ในงานที่ต้องกระทำของเด็กจึงจะบังเกิดขึ้นได้ และพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้มี
ดังนั้นภารกิจสังคมกรรมของครอบครัวจึงถือได้ คุณภาพได้ในสังคม
ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งขวคในการสร้าง

จรรจา สุวรรณทัต

บรรณานุกรม

- Bruner, J.S., Rose R. Oliver and Patricia Greenfield. **Studies in Cognitive Growth.** New York : Wiley, 1966.
- Clausen, J. "Perspectives on Childhood Socialization," in **Socialization and Society.** Boston : Litte, Brown, 1968.
- Dollard, J. and Neal E. Miller. **Personality and Psychotherapy.** New York : McGraw-Hill Book Comp. Inc, 1950.
- Freud S. "The Psychopathology of Everyday Life,". in **The Basic Writings of Sigmund Freud.** New York : Random House, 1983.
- Goslin, David A. **Handbook of Socialization : Theory and Research.** Chicago : Rand McNally College Publishing Comp, 1973.
- Hartmann, H. **Ego Psychology and the Problem of Adaptation.** New York : International Universities Press, 1958.
- Hartup, W. "Developmental Universals in Childhood Socialization," Keynote Address I Delivered at Fourth Asian Workshop on Child and Adolescent Development, Singapore, 1-7 June 1986.
- Kohlberg, L.A. "Cognitive Stages and Preschool Education," **Human Development.** 9 : 5-17 ; 1966.
- Sameroff, Arnold J. and Robert N. Emde, **Relationship Disturbances in Early Childhood.** New York : Basic Books, Inc, Publishers, 1989.
- Spiro, M.E. "Social Systems, Personality and Functional Analysis," in **Studying Personality Cross-Culturally.** Evanston : Row Peterson, 1961.
- Suvannathat, C. et al (Eds) **Handbook of Asian Child Development and Child Rearings.** Bangkok : Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, 1985.
- Whiting, J.W.M. and. I.L. Child. **Child Training and Personality.** New Haven : Yale University Press, 1953.
- Whiting, J.W.M. et al. "The Learning of Values," in EZ. Vogt and E. Albert (Eds), **Peoples of Rimrock,** Cambridge, Mass : Harvard University Press, 1966.